

Výroční zpráva Divadla na Vinohradech za rok 2014

1. Poslání a koncepce činnosti DnV

Divadlo na Vinohradech je stálým repertoárovým souborovým činoherním divadlem, zřízeným hlavním městem Prahou (příspěvková organizace).

Jako největší specializovaný činoherní dům v České republice plní funkci reprezentativní scény hlavního města; jeho repertoár je určen k uspokojování kulturních potřeb, rozšiřování kulturního rozhledu a rozvíjení diváckého vkusu v zásadě esteticky a ideově nevyhraněného, tj. mimo stávající dílčí subkultury situovaného, tzv. „většinového“ a „konzervativního“ publika, a to jednak urbánního publika z hlavního města, jednak publika tvořeného návštěvníky Prahy z celé republiky. V tomto smyslu DnV naplňuje universalistickou osvětovou funkci městské scény, vyplývající z dědictví osvíceneckých koncepcí, komplikovanou sice na jedné straně globalizačními společenskými tendencemi a na straně druhé výraznou společenskou diverzifikací, zároveň však aktualizovanou v 21. století evropským konceptem neziskových kulturních organizací veřejné služby.

S otevřeným přiznáním (a mnoha odkazy) k více než stoleté tradici působení jedné z nejvýznamnějších institucí české divadelní kultury, obnovuje současné vedení divadla, jmenované do funkcí 1. 9. 2012, význam a obsah tvorby a činnosti DnV jako tzv. „divadla velké činohry“.

To v oblasti repertoáru znamená takový dramaturgický výběr textů, jejichž interpretace umožňuje nastolování témat, která se nedotýkají pouze intimní sféry života, ale jsou v zakoušené skutečnosti obce pociťována jako společná a závažná. Divadlo velké činohry v duchu osvíceneckých idejí, české a (v našem případě i specificky domácí) tradice zpřístupňuje ve výrazných scénických interpretacích publiku současné i moderní české i světové dramatické texty nesporné hodnoty a kulturního významu, znovu zpřítomňuje texty domácího i světového klasického kánonu. Nejvýraznější složkou divadelního výrazu velké činohry je složka herecká, divadlo proto buduje a systematickou prací rozvíjí herecký ansámbl, tvořený dnes, s ohledem na neutěšené finanční možnosti, jak stálými členy soubory (zaměstnanci), tak jeho stálými exkluzivními spolupracovníky. Vymezenému vztahu k inscenované básnické předloze (textu) jako originální interpretace (nikoli postdramatického pastiše) a k soustavné a pravidelné herecké tvorbě odpovídá pojetí režie, která svou tvorbu originálně rozvíjí s respektem a pochopením herecké a textové složky inscenací.

Osvětové, estetickovýchovné a kulturotvorné funkce působení DnV jsou – i s uznáním k místním tradicím – ve vztahu k povinnosti k „široké cílové skupině diváků“ kombinovány s funkcemi společenskými a rekreativními. I v tomto ohledu je však akcentován odpovědný přístup k hodnotám, které se stávají předmětem širšího diskursu ve veřejném prostoru; zdůrazňován je ohled na jedinečnost a původnost tvůrčích přístupů, a to s důrazným zřetelem na pospolitost (společnost) integrující ráz účinu divadelního představení.

2. Úvodní slovo ředitele

Rok 2014 byl rokem druhé části sezony 2013/14 a první části sezony 2014/15. Sezona 2013/14 pak byla druhou sezonou po mém jmenování do funkce ředitele dne 1. 9. 2013 a první, které mnou jmenované umělecké vedení (Juraj Deák umělecký šéf a Jan Vedral šéfdramaturg) bezevbytku koncipovalo.

V koncepci Divadla na Vinohradech jako velké reprezentativní městské činohry, po jejímž obhájení jsem vyhrál výběrové řízení, jsme vyslovili předpoklad, že první dvě sezony našeho působení budou obdobím stabilizace repertoáru, publika a souboru; v dalších dvou sezonách už pak tato stabilizace umožní rozvinout, prohloubit a jasněji programově zaměřit deklarovanou profilaci divadla.

Výsledek roku 2014 tento předpoklad naplňuje (viz. tabulku - příloha 6)

V roce 2014 jsme uvedli 7 premiér, rozšířili měsíčně nabízený repertoár na cca 15 inscenací. Dokončili jsme obměnu repertoáru, z tvorby divadla z předchozích období zůstaly na konci roku 2014 pouze dvě komediální „trvalky“ (Brouk v hlavě a Ideální manžel). Z repertoáru zmizely tituly muzikálové a jevištní adaptace filmových a televizních scénářů ve prospěch řádné činoherní dramaturgie, kterou má DnV tradičně rozvíjet. Ohlasy diváků a také relevantní části odborné kritiky (včetně vlastních interních hodnotitelů) dokládají vzrůstající prestiž prvního městského divadla; zvlášť potěšující je příznivé přijetí všech čtyř inscenací nové sezony.

Radikální obměna repertoáru znamenala zvýšené pracovní úsilí všech uměleckých, technických a administrativních složek divadla. Intenzifikace a růst produktivity práce v roce 2013 se v roce 2014 staly (žel, bez zřetelnějšího zvýšení možností mzdového ohodnocení) pravidlem a tento rytmus práce bude pokračovat i v roce 2015. Zmíněná obměna znamenala rovněž zvýšení finančních nákladů, hospodářskou ztrátu z roku 2013 ve výši 1,6 milionu Kč a vyšší náklady roku 2014 divadlo plně kompenzovalo z hospodářského výsledku roku 2014.

Kroky podstoupené ke stabilizaci publika se v roce 2013 projeví razantním nárůstem počtu návštěvníků, zvýšením tržeb a procenta tržebnosti a srovnáním poměru mezi procentem návštěvnosti a tržebnosti. (V příloze přehledná tabulka srovnávající roční výkonnostní ukazatele od roku 2010 do roku 2014 včetně). Tento stav se podařilo v roce 2014 potvrdit. Nepatrné snížení počtu diváků a minimální snížení tržeb za rok 2014 bylo způsobeno několika nemocemi předních členů souboru, kvůli nimž jsme museli bez náhrady zrušit několik vyprodaných představení (včetně odvolání premiéry a dvou repríz nové inscenace Rod Glembayů pro nemoc P. Kostky a D. Havlové, zrušení repríz inscenace Dva pro nemoc Z. Vejvodové, reprízy Hodinového hoteliéra pro nemoc O. Vlacha a zrušení silvestrovského představení Brouka v hlavě pro nemoc V. Preisse). Takřka doslova o tuto ušlou tržbu a počet diváků tak výsledné hodnoty nedosahují plánovaného počtu. Nicméně divadlo udrželo minimální rozdíl mezi procenty návštěvnosti a tržebnosti, obě se pohybují mírně pod 80%. Soběstačnost divadla, kterou nám ukládá zřizovatel (32 %) byla v roce 2014 o 0,6 % vyšší, pohybuje se, podobně jako v roce předcházejícím, na hodnotě 32,6 %, což je výkon velmi dobrý ve srovnání českými i evropskými činoherními domy.

Publikum se tedy v letech 2013 a 2014 stabilizovalo a s opatrným optimismem můžeme konstatovat, že se tak stalo ve prospěch publika, které se do divadla opakovaně vrací na více rozdílných titulů, není tedy tvořeno jen „fankluby“ muzikálu či dvou až tří komediálních titulů. Rozvinut je systém abonmá, zájem je o prodej celých představení (zejména oddechového rázu), svou činnost úspěšně rozvíjí Klub přátel DnV, pro nějž je připravována řada zvláštních akcí, poutajících diváky k divadlu. V roce 2014 byla poprvé pořádána a slavnostním vyhlášením uzavřena anketa Vinohradský August 2014, v němž diváci měli možnost ocenit herecké a inscenační výkony. V roce 2014 bylo také otevřeno nové obchodní oddělení v Ibsenově ulici a bylo tak vytvořeno prostředí pro kultivovaný a komfortní prodej vstupenek. Byla zavedena i bezplatná „zelená“ linka pro diváky. On – line prodej vstupenek utěšeně narůstá oproti klasickému osobnímu nákupu a pokladně, dnes tvoří více než ¼ prodané kapacity hlediště.

Organicky probíhá také postupné omlazování a doplňování hereckého souboru. Obměna členů souborů a stálých exkluzivních hostů se děje konsensuálně a uvážlivě, některé inscenace jsou uváděny také jako nástroj „srůstání“ původních a nových členů souboru. Řada původních členů souboru získala nové herecké sebevědomí a vytvořila působivé role, většina nových členů se organicky zapojila do práce divadla a je už publikem i divadlem vnímána jako pevná součást souboru (O. Brousek, Z. Vejvodová, L. Veselý, L. Švormová, P. Rychlý, M. Frösslová, V. Svoboda, I. Uhlířová, O. Brousek ml., M. Holý). Stabilizaci souboru omezují tristní platové možnosti neumožňující adekvátně ocenit náročnou práci umělců, kteří i v důsledku toho zpravidla nechtějí přijmout omezení vyplývající ze zaměstnaneckého poměru/průměrný plat v DnV je na úrovni 81 % průměrného platu v ČR/. V souboru divadla mají své nezastupitelné místo dámy a pánové, herečtí doyen, součástí práce divadla je rozvíjení možností a nabízení příležitostí studentům hereckých škol. Proměna a zkvalitňování souboru nebylo ještě v roce 2014 dokončeno, tento proces získá podle všech předpokladů novou dynamiku např. v souvislosti s personálními změnami ve vedení činohry ND.

Stabilizoval a rozšířil se okruh režijních spolupracovníků divadla; vedle kmenového J. Deáka a příležitostně režisujícího ředitele divadla T. Töpfera divadlo pravidelně a opakovaně spolupracuje s M. Čičvákem, R. Lipusem, P. Kracikem, N. Deákovou, M. Vajdičkou, M. Hubou, D. Hrbkem. Vedle šéfdramaturga J. Vedrala působí v divadle perspektivní dramaturg (a autor) M. Šotek a lektorka Z. Paulusová.

V roce 2014 poklesl počet zaměstnanců divadla ze 185 na 178. Snižování počtu uměleckotechnických a administrativních pracovníků divadla bylo součástí schválené koncepce a je důsledkem průběžného empirického personálního auditu. Bez velkých otřesů, bez reorganizace dochází a nadále bude docházet k racionalizaci a zvýšení efektivity práce, ke snížení počtu zaměstnanců celkem o 10% a k optimalizaci poměru mezi uměleckými pracovníky a obslužným divadelním personálem.

V roce 2014 jsme uvedli dvě hry v české premiéře, připravili jsme k premiéře nový překlad textu Krležovy hry Rod Glembayů. Dramaturgie rozpracovala několik projektů původních her, které se na repertoáru objeví v příštích letech. Zahájili jsme edukativní doplňkovou činnost (výstava, přednášky, komentované prohlídky), kterou hodláme v příštích letech zesílit. V roce 2014 jsme také připravili mimořádný koprodukční projekt se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK a Nadací Vize, premiéra hudebně dramatického mystéria Kdokoli se bude konat v březnu v Pražské křižovatce. Náklady na tento náročný projekt byly hrazeny z účelového neinvestičního příspěvku a veškeré přípravné práce byly realizovány v roce 2014.

Na konci roku 2014 jsme zahájili koncepční přípravy roku 2017, kdy DnV oslaví 110 let od svého vzniku. Kromě odpovědné umělecké přípravy zajímavých inscenací usilujeme o rekonstrukci jevištního zařízení a opravu budovy divadla tak, aby v jubilejním roce byly Vinohrady skutečně reprezentativním divadelním stánkem hlavního města České republiky. Součástí přípravy je i snaha podnitit a zaměřit teatrologický výzkum, umožňující zdrojově a objektivně zmapovat činnost divadla a její společenské souvislosti od roku 1963 do roku 1989. Očekáváme od zřizovatele podporu i v těchto záměrech.

3. Organizační struktura

Organizační strukturu Divadla na Vinohradech přikládáme jako **přílohu č. 1**, soupis zaměstnanců a spolupracovníků divadla jako **přílohy č. 2 a 3**, soupis hostujících umělců obsahují přílohy č. 4 a 5.

4. Premiéry roku 2014

Stephen Beresford: Poslední z Hausmannů

Překlad J. Josek, režie Petr Kracik

Česká premiéra 21. 2. 2014

V roce 2014 : 17 uvedení

Společenské drama současného britského autora, ostrovní kritikou oceněné jako nejlepší původní text roku 2012.

Téma rodina, její integrita a rozpad v souvislosti s proměnami společnosti. Dramaturgická linie – soudobá dramatická tvorba nově uváděná do kontextu české divadelní kultury (návaznost na tituly T. Stoppard: Dvojitý agent, H. Levin: Nesnesitelné svatby).

Výrazně napsané herecké postavy, hra „čechovovského typu“ pracující s dramatickými (postavy jednající v situacích, rozvíjení situací zakládá děj), nikoli postdramatickými postupy.

Kracikova adekvátně konzervativní inscenace interpretovala text s ohledem na české společenské souvislosti a vytvořila předpoklad pro výrazné herecké kreace. Interní hodnotitelé divadla ocenili výkon Daniely Kolářové, Simony Postlerové (její postava byla v širším výběru Herecké asociace na cenu Thálie) a Ondřeje Brouska (byl nominován na cenu Thálie).

Poslední z Hausmannů

Arthur Wing Pinero: Soudce v nesnázích

Překlad J. Josek, režie Tomáš Töpfer

Premiéra 21. 3. 2014

V roce 2014: 18 uvedení

Znovuobjevená viktoriánská fraška určená nejširšímu diváckému spektru.

Fraškovitý choulostivý intimní příběh tradičně řízený nevěrami a milostnými askapádami je obohacen o téma odpovědnosti a konfliktu zájmů soudcovského stavu.

Komediální universum hry je vytvořeno jako kombinace postupů situační, francouzské komedie a komedie ostrovní, konverzační. Herecké možnosti nabídnuté předlohou v porozumění žánru naplno využil zejména představitel titulní role V. Preiss.

Soudce v nesnázích

Graham Linehan: Bytná na zabití

Překlad J. Hančil, režie Juraj Deák

Česká premiéra 16. 5. 2014

V roce 2014: 14 uvedení

Výrazná situační společenská komedie, napsaná na základě filmového scénáře z 50. let 20. století, byla ostrovní kritikou zařazena mezi nejvýraznější dramaturgické počiny roku 2013.

Brilantní společenská komedie, fabulovaná z kriminální zápletky bez obligátního milostného děje. Přetvářka, předstírání a podvod jsou zde – v duchu aktuálního celebrosního posunu hodnot – ztotožněny s intelektuálním a uměleckým dílem; komediální odhalení této mystifikace povyšuje text z úrovně pouhé kvalitní zábavy ke společenskému účinu.

Deákova režie se soustředila na žánrově přesné rozpracování herecké souhry ve většinou ansámblových výstupech, tvořících hru. Tematické společenské přesahy inscenace i výraznou a účinnou typizací postav (F. Blažek, I. Řezáč, V. Vydra, M. Zahálka, L. Příkazký) ocenili i interní hodnotitelé.

Bytná na zabití

Miroslav Krleža: Rod Glembayů

Překlad Jakub Novosad, režie Martin Huba

Premiéra 12. 9. 2014 (pro nemoc neuskutečněna, oficiální premiéra odložena na 13.11 2014)

První uvedení nového, dramaturgií DnV iniciovaného překladu.

V roce 2014 7 uvedení

Vynikající společenské drama moderního klasika chorvatské literatury.

Zařazení hry do repertoáru je pokračováním linie nových interpretací klíčových děl činoherních textů moderny a navazuje na inscenace Ibsenovy Rebečky, Frischovy Andorry a Pirandellova Jindřiva IV. z roku 2013. Téma rodina, její integrita a rozpad v souvislosti s proměnami společnosti. Aktuální společenské události tematický potenciál hry nečekaně aktualizovaly. Zápas o hodnoty osobní, rodinné a společenské je tak na scéně veden s plným vědomím a vnitřní zainteresovaností publika.

K režii byl pozván významný herec, režisér a herecký pedagog M. Huba. Smysl jeho pozvání směřující ke kultivaci herectví předních herců souboru, eliminaci hereckým stereotypů a klišé v jejich tvorbě, k prohlubování ansámblové souhry a myšlenkové a stylové integrace přebudovávaného souboru, byl ve zkušebním procesu i v inscenaci samotné naplněn.

Inszenace se v první desítku repríz těší nečekaně velkému diváckému zájmu (prakticky 100% návštěvnost) a výraznému ohlasu. Byla také velmi pozitivně oceněna relevantní kritikou.

Rod Glembayů

Pavel Landovský: Hodinový hoteliér

Režie Ivan Rajmont

Premiéra 15. 10. 2014 v nové zkušebně

V roce 2014 7 uvedení

Malý skvost české dramatiky 60. let. Komedialní meditace o životě a jeho proměnách s výrazně aktuálním přesahem, čtyři výjimečné herecké příležitosti.

Uvedeno v cyklu komorních českých a slovenských her (Topol: Kočka na kolejích - 2012, Barč-Ivan: Dva - 2013) na nové zkušebně.

Režisér Ivan Rajmont byl studentským asistentem legendární Schormovy inscenace v Činoherním klubu, k textu přistoupil s hlubokou pokorou a naprostým vnitřním porozuměním. Čtyři herecké osobnosti DnV dovedl k vynikající tvorbě originálních postav a dokonalé souhře.

Inscenace byla vysoce oceněna relevantní kritikou a těší se neuspokojitelnému diváckému zájmu. Oceňováno je zejména herecké mistrovství Oldřicha Vlacha, jeho zdravotní stav je, žel, důvodem, proč muselo být už několik repríz zrušeno.

Hodinový hoteliér

Peter Shaffer: Amadeus

Překlad Martin Hilský, režie Martin Čičvák

Premiéra 7. 11. 2014

V roce 2014 7 uvedení

Nové nastudování světově proslulého dramatu, uváděného v linii nových interpretací klíčových děl činoherních textů moderny, musí být oprávněno invenční interpretací a hereckým mistrovstvím. Obě tyto kvality prokázala režie Martina Čičváka, který se stává stálým spolupracovníkem DnV. Jeho interpretace předlohy potlačuje její melodramatické a bulvarizující aspekty a překračuje i působivý výklad Formanova filmového zpracování akcentací tématu lidské osamělosti uprostřed společenského víru roztáčeného popkulturou, animující mocenské zájmy.

Inscenaci dominují suverénní herecké výkony Ivany Uhlířové, Jiřího Dvořáka a Ondřeje Brouska, který v postavě Amadea plně využívá jak své herecké, tak muzikální akribie.

Amadeus

Slawomir Mrożek: Láska na Krymu

Překlad Josef Mlejnek. Režie Juraj Deák

Premiéra 19. 12. 2014

V roce 2014 3 uvedení

Tragická komedie jednoho z nejvýznamnějších evropských dramatiků 20. století je posledním jeho velkým dílem (napsána v roce 1993), úchvatnou divadelně filosofickou reflexí osudů ruské inteligence a fenoménu Ruska v evropské kultuře 20. století.

Divadelně i divácký náročný reprezentativní text moderní dramatiky jsme v příslušné dramaturgické linii uvedli při změně dramaturgického plánu vynucené obsazovacími potížemi a s ohledem na aktuální společenské souvislosti. S vědomím jisté výlučnosti textu byla autorská práva sjednána na patnáct repríz.

Slawomir Mrożek je poprvé představen na vinohradské scéně velkou hrou, nabízející několik výjimečných hereckých příležitostí, plně v inscenaci využitých. (I. Řezáč. M. Frösslová, A. Elsnerová, P. Rychlý, L. Juříčková), v inscenaci se ve velkých rolích představují herci, které zkusíme pro případné pozvání do souboru (T. Dastlík, A. Černá, J. Maryško, V. Jílek).

Inszenace se setkala s vysokým hodnocením relevantní části kritiky.

Láska na Krymu

Dramaturgický výhled na rok 2015

Karel Čapek: Loupežník

Režie: Tomáš Töpfer

Kmenová repertoárová hra DnV (jde o její páté nastudování) uvedená u příležitosti připomenutí 125. výročí narození vinohradského „domácího autora“ Karla Čapka v linii uvádění českého dramatu (Kohout, Topol, Barč-Ivan, Landovský) pro rodinné publikum.

Fráňa Šrámek: Plačící satyr

Režie: Radek Lipus

Básnická melancholická komedie se znovu vrací na scénu DnV, kde ji poprvé režíroval Karel Čapek. Pokračování v roce 2015 akcentované linie českého dramatu. Repertoárové znovu zpřítomnění významného českého autora, spojeného s tradicí DnV.

Hofmannsthal, Sibelius, Martin: Kdokoli (Jedermann, Everymen)

Režie: Jaroslava Šiktancová. Dirigent: Marko Ivanovič

Společný projekt FOK, DnV a Nadace Vize.

Uvedení textu středověkého mystéria v Hofmannsthalově adaptaci spolu s hudebními kompozice inspirovanými touto předlohou, které vytvořili J. Sibelius a F. Martin v sakrálním prostoru Pražské křižovatky u příležitosti výročí založení FOK.

David Hare: Nezdávej to (Getsemany)

Režie: Juraj Deák

Česká premiéra

První uvedení politicko společenské komedie předního britského autora. Hra se zabývá lidskými osudy v soukolí mocenských procesů vyvolaných krizí evropského konceptu demokratické správy veřejných věcí.

Jan Vedral: Kašpar Hauser – Dítě Evropy

Režie: Natálie Deáková

Historická detektivka domácího vinohradského autora zpracovává divadelně účinně autentický kriminální příběh z 19. století se zásadním tematickým přesahem k aktuálně pociťovaným problémům individuální, rodinné a společenské identity. Dramaturgická linie českého dramatu.

Tereza Verecká: I – job

Režie Zuzana Buriánová

Česká premiéra. V nové zkušebně.

Komorní hra mladé, úspěšně etablované dramatičky v inscenaci její generační soupeřnice. „Zkušebnová“ linie komorní české a slovenské hry.

Albert Camus: Caligula

Režie Martin Čičvák

Vrcholné dílo dramatického existencialismu. Jeho uvedením pokračujeme v linii uvádění zásadních děl moderního dramatického kánonu.

William Shakespeare: Romeo a Julie

Režie: Juraj Deák

Nejslavnější hra o lásce a současně základní text evropského divadla.

5. Reprízované tituly

V roce 2014 byly (kromě výše uvedených premiérových titulů) na repertoáru DnV tyto inscenace (seřazeny podle data svých premiér):

George Feydeau: Brouk v hlavě

Komediální divácký fenomén, uváděný již 17 let, na konci roku 2014 dosáhl 342 reprízy. Divácká poptávka stále převyšuje možnosti ji uspokojit i vůli a potřebu divadla tento titul uvádět. Klasická situační komedie do repertoáru velké činohry patří.

Lynn – Jay: Jistě, pane ministře (derniéra 7. 6. 2014)

Jevištní verze slavného britcomu. Po devíti letech uvádění a více než dvou stech reprízách byla inscenace v roce 2014 dernierována mimo jiné v souvislosti se změnou repertoárového zaměření divadla k velké činohře, na základě žádostí některých herců, s ohledem na končící licenci a velké tantiémové náklady.

Oskar Wilde: Ideální manžel

Třetí divácký evergreen repertoáru dosáhl na konci roku 2014 155 repríz. Klasická konverzační komedie v herecky koncertantním provedení do repertoáru velké činohry patří.

Rostand, Kohout, Xindl X: Cyrano! Cyrano! Cyrano! (derniéra 11. 1. 2014)

Velkolepá muzikálová inscenace V. Morávka měla v lednu 2014 derniéru zejména s ohledem na nepřeobaditelnost hlavní role a na zcela jiné a divadelně neplánovatelné povinnosti jejího představitele Martina Stropnického.

Eugen O'Neill: Měsíc pro smolaře (derniéra 21. 5. 2014)

Komorní inscenace ve zkušebně byla po dvou letech uvádění a téměř 30 reprízách dernierována s ohledem na klesající divácký zájem a změnu agentury, zastupující zájmy dramatika a s ní související změnu licenčních podmínek.

Loesser, Burrows, Weinstock, Gilbert: Jak udělat kariéru snadno a rychle (derniéra 26. 3. 2014)

Muzikál, který do repertoáru připravilo ještě předchozí vedení DnV. Po 30 reprízách byl stažen s 80% návštěvností zejména s ohledem na jeho nepatřičnost v kontextu repertoáru „divadla velké činohry“ a na muzikálovou (tedy žánrovou) neplnohodnotnost provedení.

Noel Coward: To byla moje písnička

Poněkud sentimentální komedie N. Cowarda je uváděna zejména jako příležitost pro starší významné vinohradské herečky setkat se znovu s publikem. Tento úkol v repertoáru na přiměřené úrovni inscenace, která se na konci roku 2014 dočkala 46 uvedení, stále plní.

Henrik Ibsen: Rebeka (Rosmersholm) (daniéria 10. 10. 2014)

Programová inscenace nového vedení divadla. Jeden z nejnáročnějších autorových dramatických textů, byl po dvou letech uvádění daniérován při 26 představení. Návštěvnost 75% i počet repríz byly u tak komplikovaného titulu povzbudivým překvapením.

Josef Topol: Kočka na kolejích

Komorní básnické drama Josefa Topola otevřelo v nové zkušební řadu české a slovenské komorní dramatiky. Oceňovaná inscenace se do konce roku 2014 dočkala 30 repríz.

William Shakespeare: Zkrocení zlé ženy

Základní titul komediální klasiky inscenovaný jako J. Deákem jako živá kostýmovaná komedie se i díky vynikajícím hereckým výkonům těší trvale vysokému zájmu diváků. Do konce roku 2014 byla inscenace uvedena 43 x.

Tom Stoppard: Dvojitý agent

První české uvedení brilantní, ale intelektuálně náročné komedie, se i díky výrazným hereckým výkonům po počátečních rozpacích u publika velmi dobře ujalo, do konce roku 2014 byla hra uvedena 27 x.

Hanoch Levin: Nesnesitelné svatby (daniéria 19. 6. 2014)

Česká premiéra zásadního textu nejvýznamnějšího dramatika státu Izrael dokázala zaujmout 4 000 diváků a byla daniérována při svém 13 uvedení. Kritika ocenila kulturní význam nastudování i některé herecké výkony.

Pavel Kohout: Hašler

Původní hra kmenového vinohradského autora napsaná na objednávku nového vedení divadla, přijatá publikem (a žádaná i mladými diváky) a rozporovaná kritikou, se těší trvalému diváckému zájmu. Do konce roku 2014 byla uvedena 35 x.

Max Frisch: Andorra (daniéria 18. 3. 2014)

Programová inscenace. Společensky apelativní a divadelně obrazivá inscenace Frischovy modelové hry byl stažena po 14 uvedení, která vyhledaly 4 000 diváků.

Neil Simon: Vstupte

Dnes již klasický komediální titul je v Porubjakově inscenaci plně využitou hereckou příležitostí pro dva zralé herce – V. Preisse a T. Töpfera. Komorní titul s širokou diváckou adresou je využíván i při změnách repertoáru, které se vynutí onemocnění v souboru, a také je poptáván na zájezdech. I proto se inscenace ve třetí sezoně svého uvádění dočkala ke konci roku 2014 již 63 uvedení.

Julius Barč-Ivan : Dva (daniéra 19. 5. 2014)

Slovenskými divadelními odborníky vysoce ceněný text slovenského modernistického autora z roku 1945 jsme v nové zkušebně uvedli v české premiéře. Interní hodnotitel ocenili vedení hry jako kulturní počin. Žel, díky onemocnění v souboru, které vedlo k odřeknutí některých plánovaných repríz, byla inscenace stažena z repertoáru po 9 uvedeních.

A.N. Ostrovskij: Les (daniéra 30. 5. 2014)

Klasický ruský komediální titul v ukázněné a výkladově přesné Hrbkově interpretaci nesplnil, žel, zcela očekávání diváckého zájmu. Byl danírován po 15. uvedení, inscenaci vidělo 4.545 diváků.

Luigi Pirandello: Jindřich IV.

Další programový titul z řady revokující vinohradskou tradici (Hudečkova inscenace ze 60. let s M. Kopeckým). Náročný text ve výrazné režii M. Vajdičky rozžívá především jedinečný výkon Jiřího Dvořáka. Inscenace byla oceněna interními hodnotiteli jako nejzajímavější jevištní dílo sezony 2013/2014, vedení DnV navrhlo Herecké asociaci J. Dvořáka za tento výkon k ocenění. Do konce roku 2014 byla inscenace uvedena 18x.

Zhodnocení roku 2014 z dramaturgického hlediska

Sezona 2013/14 byla první sezonou samostatně a zcela koncipovanou novým vedením. Sezona 2014/15 je třetí sezonou, kdy toto vedení divadlo umělecky vede.

Na přehledu repertoáru je zřetelně vidět:

- Programové úsilí po jasné a zřetelné profilaci divadla jako „velké činohry“. (Daniérovány proto byly muzikálové pokusy i filmové či televizní adaptace, obracející se na jiný typ diváka, kterého ostatně další produkce divadla zpravidla nezajímala).
- Počet titulů v repertoáru se zvýšil (v každém plánovacím měsíci na přibližně 15), u náročnějších titulů se zvýšil časový odstup repríz, aby stačily akumulovat publikum.
- Na diváckém zájmu a preferencích je stále zřetelně vidět výrazný příklon k rekreativním a známým titulům, to znesnadňuje povinnost plnit kulturotvorné cíle divadla. Jistá divácká rezervovanost ke všemu „novému“ (novým hercům, neznámým titulům v české premiéře, novým autorům) se projevila v nabídce roku 2013, zde se empiricky ukázal „strop“ diváckého zájmu o náročnější dramaturgii. Sezona 14/15 a divácký ohlas náročnějších inscenací Glembayovi, Amadeus a Hodinový hoteliér však slibně naznačují postupné přestrukturování diváckých priorit.
- Má-li divadlo plnit své kulturní cíle (veřejnou službu popsanou v úvodu tohoto materiálu) a současně udržet nadstandardně vysokou míru soběstačnosti požadovanou zřizovatelem, musí, jak na to upozorňují i jeho interní hodnotitelé, tvořivě lavírovat mezi tituly s „širokou diváckou adresou“, u nichž je očekávána vyšší reprízovat, a mezi tituly divácky náročnějšími, které budou uvedeny v počtu 10 až 20 repríz s problematičtější návštěvností. Pro udržení této „křehké rovnováhy“ nelze proto perspektivně počítat se snížením počtu premiér a tedy ani se snížením nákladů na výrobu nových inscenací.

6. Ohlasy v tisku

Příloha tohoto materiálu přináší konvolut obsahující požadovaný výběr recenzí inscenací DnV v roce 2014.

Vzhledem k tristnímu stavu české divadelní kritiky a skutečnosti, že řada divadelních referentů sleduje svým psaním průkazně řadu jiných, než pouze divadelně kritických cílů, rozhodlo se vedení DnV oslovit v roce 2014 dva interní hodnotitele, jejichž kritická kompetence a teatrologická akribie je nezpochybnitelná a kteří jsou výsledky práce divadla schopni reflektovat z úkolu a programu divadla, nikoli ze svých často nezralých eklektických, kontrakulturně subverzních či aktivistických pozic. Hodnotiteli divadla se stali prof. PhDr. Vladimír Just, CsC., pedagog FFUK, a slovenská, v Praze žijící teatroložka PhDr. Lubica Krénová. V září roku 2014 vypracovali a odevzdali tito hodnotitelé rozsáhlé analýzy inscenací, která byly uvedeny v prvních dvou sezonách stávajícího vedení DnV. Závěry těchto skutečně kritických hodnocení vedení divadlo důkladně probralo a bere je v potaz při úvahách o stavbě repertoáru, stahování inscenací, tvorbě dramaturgických plánů a doplňování souboru. Od začátku sezony doplnila tento sbor interních hodnotitelů ještě renomovaná kritička PhDr. Radmila Hrdinová.

Základní zpětnou vazbou (i když ne „odborně kritickou“) jsou dopisy diváků, které jsou v nemalém počtu (několik stovek dopisů ročně) zveřejňovány na webových stránkách DnV v rubrice Napište řediteli.

Pokud jde o PR články, jejich meritorní základ lze najít k marketingových Novinách DnV, které vycházejí každý měsíc jako komerční příloha Hospodářských novin a zbytek jejich nákladu slouží pro přímé oslovování diváků v divadle a na prodejních místech. (Ročník novin přikládáme.) Obsah novin kromě propagačních textů přináší i zajímavé pohledy do historie divadla a upozorňuje i na výrazné osobnosti, které v divadle působily, podle našeho soudu jde o periodikum, jehož kvalita a význam přesahuje rámec PR nástroje. V rámci dohody o mediální podpoře je většina inscenací DnV vybavena reklamním spotem, který vysílá veřejnoprávní ČRo, o většině premiér obrazovou reportáží informuje ČT, k inscenacím jsou pořizovány obrazové trailery, které je možná najít na webových stránkách DnV a na internetu.

7. Ocenění, úspěchy, účast na festivalech v daném roce

Za herecký výkon z inscenaci Poslední z Haussmanů byla Hereckou asociací v širším výběru nominována Simona Postlerová, mezi třemi finalisty za výkon ve stejné inscenaci ocitl Ondřej Brousek.

DnV bylo pozváno na mezinárodní festivaly v Omsku (Ruská federace) a v Bratislavě (Slovensko), náklady spojené se zájezdem velké činohry se však ukázaly být nepřekročitelnou překážkou uskutečnění takých zájezdů.

Divadlo na Vinohradech získalo prestižní cenu Honorary Superbrands 2014, která byla udělena odbornou porotou Superbrands, Brand Council Česká republika.

Superbrands je nejuznávanějším celosvětově fungujícím programem hodnocení značek. Hodnocení a nominace značek na ceny Superbrands probíhá na základě identických kritérií již v 90 zemích světa. Divadlo na Vinohradech se tak zařadilo mezi nejlepší značky v České republice.

"Získat významné ocenění Superbrand Award je mnohdy výsledkem dlouholeté usilovné práce při budování značky, ale ztratit takové ocenění může být dílem krátkého okamžiku. My se budeme snažit, aby značka Divadlo na Vinohradech neztratila svůj nynější lesk, který si právem zaslouží," uvedl ředitel DnV Tomáš Töpfer.

8. Další projekty divadla v daném roce

S ohlasem diváků se DnV letos zúčastnilo dvěma inscenacemi, předvedením jevištní techniky, veřejnou zkouškou a diváckými besedami Noci divadel.

Pro svůj divácký klub pořádá divadlo po každé premiéře setkání s ředitelem a tvůrci inscenace. Pro klub i další zájemce se konají ve zkušebně Večery bez líčidel, moderované talk show, představující herce divadla v dialogu se zkušeným rozhlasovým moderátorem Robertem Tamchynou.

Změn, které Divadlo na Vinohradech zavedlo po nástupu nového vedení, bylo ještě mnohem více. Potěšujícím faktem je, že drtivá většina veřejnosti (tedy nejen odborná porota), vnímá změny ve všech těchto oblastech výrazně pozitivně.

Divadlo připravilo ve foyeru na prvním balkoně první část výstavy Scénografie DnV, vystavena jsou zde díla scénografů od 60. do konce 80. let 20. století. Výstava bude druhým dílem pokračovat v roce 2015.

Pro zájemce byly uspořádány tři historické přednášky o DnV a dvě komentované prohlídky zákulisí.

Přednáškou prof. Darko Gasparoviče z Rijeky o Glembayovském cyklu M. Krleži byl zahájen volný cyklus přednášek a edukativních akcí doprovázejících pro zájemce repertoár divadla.

9. Hosté divadla v roce 2014

V roce 2014 přivítalo DnV s dvěma inscenacemi činohru Národního divadla Moravskoslezského z Ostravy.

Divadlo na Vinohradech se také stalo jednou z hostitelských scén Festivalu divadla německého jazyka.

10. Výkonové ukazatele

Plnění výkonových ukazatelů je zachyceno v tabulkách č. 4 a 6 v rozboru hospodaření, který je součástí Výroční zprávy. Plánovaný počet představení na vlastní scéně jsme splnili na 100%, v roce 2014 jsme uskutečnili i 6 zájezdů s představením „Vstupte!“ do mimopražských divadel.

Počet diváků, kteří DnV navštívili, byl oproti plánu nižší (98,56%), což bylo způsobeno tím, že jsme kvůli několika onemocněním protagonistů v hlavních rolích museli několik představení zrušit či udělat změny v herním plánu.

V roce 2014 jsme dosáhli návštěvnosti 78,82% a tržebnosti 77,14%, což je velmi dobrý výsledek zhruba na úrovni plánovaných hodnot. Příznivý je zejména poměr mezi výší ukazatelů návštěvnosti a tržebnosti. I tyto ukazatele by vykazovaly vyšší úroveň, pokud by nedošlo k výše zmíněným změnám v herním plánu DnV. Průměrná cena vstupenky na hlavní scéně činí 264,77 Kč, což je 104,31% plánované výše. Následující tabulka obsahuje srovnání výkonových ukazatelů v letech 2010–2014.

Rok	Počet premiér	Počet odehraných představení (sál/zkušebna)	Návštěvnost (%)	Tržebnost (%)	Počet diváků	Průměrná cena vstupenky (sál/zkušebna)
2010	5	224/17	81,33	67,07	115 425	216/67
2011	7	228/42	77,23	62,55	109 308	220/93
2012	7	225/39	77,00	63,61	111 591	228/136
2013	9	245/59	81,00	78,00	122 696	261/140
2014	7	243/37	78,82	77,14	117 262	266/157

11. Zpráva o výsledku hospodaření za rok 2014

11.1. Úvod

Výsledkem hospodaření Divadla na Vinohradech v roce 2014 je zisk ve výši 1.664 tis. Kč.

Z toho je zisk z doplňkové činnosti 1.718 tis. Kč a ztráta z hlavní činnosti činí 54 tis. Kč.

Ziskem z doplňkové činnosti se nám podařilo pokrýt nekrytý hospodářský výsledek z roku 2013, který činil 1.668.010,63 Kč.

Hospodářský výsledek výsledku roku 2014 mohl být příznivější, kdybychom nemuseli rušit představení z důvodu několika onemocnění v souboru, o kterých se zmiňuje ředitel DnV v bodu 2 této Výroční zprávy .

Tento výsledek hospodaření potvrzuje příznivý vývoj Divadla na Vinohradech v kontextu s novou koncepcí fungování divadla , kterou nastolilo nové vedení divadla.

V souvislosti s tím bychom chtěli podotknout, že vývoj výše neinvestičního příspěvku v posledních 4 letech má klesající tendenci, což jde proti všeobecnému růstu cen v české ekonomice v tomto období.

Rok	Neinvestiční příspěvek (tis. Kč)
2010	69 762,0
2011	68 962,0
2012	69 962,0
2013	63 988,0
2014	67 241,5

Výše a vývoj neinvestičního příspěvku v roce 2014:

1. Schválený rozpočet:	63.988 tis. Kč	
2. RHMP 978 z 13.5.2014	+ 2.199,5 tis. Kč	havarijní opravy
3. RHMP 2751 z 31.10.2014	+ 790 tis. Kč	projekt „Kdokoli“ (Jedermann)
4. RHMP 2678 ze 7.10.2014	+264 tis. Kč	zvýšení platových tarifů

.....
Neinvestiční příspěvek 2014 celkem: 67.241,5 tis. Kč

11.2. Hlavní činnost

Hospodářským výsledkem hlavní činnosti je ztráta ve výši 54 tis. Kč. Plánované výnosy jsme splnili na 100%, z toho vstupné na vlastní scéně na 102,8%, vstupné ze zájezdů na 186,7% a ostatní výnosy na 43,9%.

Plánované náklady se nám podařilo stlačit na 95% plánované výše. Oproti roku 2013 se podařilo stabilizovat běžné provozní náklady a díky tomu, že jsme v roce 2013 vyprodukovali 9 nových inscenací a roce 2014 nám z provozního hlediska stačilo vyrobit pouze 7 nových titulů.

K příznivému hospodářskému výsledku přispělo i to, že se snažíme optimalizovat počet pracovních míst v DnV a podařilo se nám snížit osobní náklady organizace při zvýšení produktivity práce.

Výnosy

Jak uvádíme výše, plánované výnosy jsme splnili přesně na 100%. V následující tabulce jsou zaznamenány tržby v položce ostatní výnosy v tabulce č. 1 rozboru hospodaření.

Ostatní výnosy	tis. Kč
Tržba z prodeje programů	642
Náhrady škody	4
Odškodnění pracovní úrazy	12
Tržba ze zrušených představení	8
Tržba z neuplatněných dárkových kupónů	325
Úroky z BÚ	0,5
Tržby za služby k zadaným představením	38,5
Ostatní výnosy	1
CELKEM	1031

Náklady

Položka nákladů celkem v hlavní činnosti byla splněna na 95%. Plánovanou výši jsme nepřekročili ani v jediné z nákladových položek. Položky nájemné a ostatní osobní náklady byly splněny na 100%, u ostatních jsme dosáhli plnění v rozmezí 77-99,9%. Tento vývoj je pro nás velmi příznivý a signalizuje stabilizaci v nákladových položkách divadla.

Zde je nutné podotknout, že náklady nelze dlouhodobě držet na této nízké úrovni, protože by to bylo na úkor technického vybavení divadla a stavu budovy divadla. Nejvíce nás v této chvíli trápí havarijný stav výtahu na jeviště (přeprava kulis), bez kterého bychom museli provoz divadla drasticky omezit. V roce 2015 je třeba uvést výtah do takového stavu, aby byl chopen provozu do konce sezóny 2014/2015 a o divadelních prázdninách by mohlo dojít k výměně stávajícího zařízení za nové.

Dále jsme odložili realizaci plánu výměny počítačového vybavení divadla, někteří zaměstnanci se potýkají s tím, že na jejich stávajících PC jsou jen za cenu velkých komplikací schopni zvládnout svoje pracovní úkoly. To se týká zejména obchodního oddělení, pokladen divadla a některých pracovníků oddělení PR a ekonomického úseku.

Co se týče budovy divadla, již několik let žádáme MHMP o prostředky na výměnu stoupaček v celé budově a s tím spojenou rekonstrukci toalet pro diváky, prostory divadla sloužící pro diváky by potřebovaly novou výmalbu.

Problémy máme i s fasádou divadla, kde se nám často stává, že se některá část oddělí a spadne dolů. Tím mohou být ohroženi i náhodní kolemjdoucí. Stav fasády je pravidelně kontrolován a i to přináší divadlu nemalé náklady spojené s kontrolami a případnými opravami fasády a střechy.

Účelové prostředky

a) Opravy a údržba

Náklady na opravy a údržbu činily v roce 2014 **3.343 tis. Kč**. Z toho běžná údržba spotřebovala 1.144 tis. Kč a účelová 2.199 tis. Kč (na havarijní opravy).

Na základě usnesení RHMP č. 978 ze dne 13.5. 2014 jsme obdrželi navýšení neinvestičního příspěvku ve výši 2.199,5 tis. Kč na pokrytí havarijních oprav v průběhu roku 2014. Tyto prostředky byly využity na následující opravy:

- havarijní opravy výtahu na jeviště (přeprava kulis)
- oprava omítek na komínech divadelní budovy
- opravy sedadel a podlahy na balkóně
- oprava fasády provaziště a terasy
- oprava lustru a nouzového osvětlení

b) Projekt „Kdokoli“ (Jedermann)

Na základě naší žádosti nám RHMP usnesením č. 2756 ze dne 21.10.2014 upravila náš neinvestiční příspěvek o 790 tis. Kč na realizaci projektu „Jedermann“. Jedná se o společný projekt Divadla na Vinohradech, FOK u a Nadace VIZE97, který se odehraje v omezeném počtu představení v prostorech Pražské křižovatky.

Přidělené prostředky jsme v roce 2014 vynaložili na přípravu projektu dle rozpočtu, který jsme předložili spolu s žádostí o prostředky na projekt.

Osobní náklady

Limit prostředků na platy jsme nedočerpali, tento ukazatel jsme splnili na 96,7%. Limit počtu pracovníků rovněž nebyl překročen.

Odpisy

Původní schválený příspěvek na odpisy ve výši 3.797 tis. Kč nám byl na základě naší žádosti upraven na základě usnesení RHMP č. 3298 ze dne 19.12.2014 na 3.654 tis. Kč s tím, že tyto finanční prostředky jsou DnV ponechány na krytí provozních nákladů v roce 2014. O snížení limitu jsme požádali na základě aktuálního vývoje v realizaci plánovaných investičních akcí.

1.3. Doplňková činnost

V doplňkové činnosti jsme dosáhli zisku ve výši 1.718 tis. Kč. Oproti plánu jsme splnili plánované výnosy pouze na 43.8%. Je to dáno tím, že jsme na rok 2014 měli rozjednan pronájem velkého rozsahu o divadelních prázdninách. Nájemce od pronájmu odstoupil a zároveň se nám podařilo podepsat smlouvu o propagaci v hodnotě 1 mil. Kč až na rok 2015.

Jelikož se nám podařilo snížit i plánované náklady, hospodářský výsledek z doplňkové činnosti je pro nás velmi příznivý.

Výnosy z doplňkové činnosti tvoří především příjmy z pronájmu sálu a ostatních prostor, jak uvádíme v tabulce č. 4 rozboru hospodaření. Ostatní příjmy jsou vyčísleny v následující tabulce:

Účet	Druh výnosu	Částka (tis. Kč)
602.0002	tržba za reklamu	13
602.0004	služby pro nájemce	520
602.0012	půjčovné za předměty div.výprav	205
602.0013	půjčovné za kukátka	42
604.0090	tržba z prodeje zboží	35
649.0002	tržba z likvidace majetku	2
Celkem		817

11.4. Kapitálové výdaje

Investiční transfer, který jsme obdrželi v roce 2014 ve výši **6.200 tis. Kč**. Z této částky bylo určeno **5.000 tis. Kč** na pokračování rozestavěné akce č. 42003 – Obnova fasád budov a úpravy dvora –areál dílen a **1.200 tis. Kč** na pořízení nového skříňového návěsu za tahač , který bude sloužit pro přepravu kulis mezi skladem kulis a divadlem (č.akce 42264).

Obě akce byly realizovány, viz tab. 3 rozboru hospodaření.

12. Sponzoři v roce 2014

V roce 2014 jsme obdrželi následující dary:

Trans World Hotels - na realizaci divadelních představení (mat. máklady)	100 000,00 Kč
Jiří Stach - na realizaci divadelních představení (mat. náklady)	10 000,00 Kč

V Praze dne 12.2.2015

Tomáš Töpfer
ředitel Divadla na Vinohradech